

Dato: 17. februar 2025
Kontor: Beredskab og Krisestyring
Sagsbeh: Anna Jupp
Sagsnr.: -
Dok.: -

Besvarelse af spørgsmål nr. 104 (Alm. del) fra Forsvars-, Sikkerheds- og Beredkabsudvalget

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 104 (Alm. del), som Folketingets Forsvars-, Sikkerheds- og Beredkabsudvalg har stillet til ministeren for samfundssikkerhed og beredskab den 20. januar 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mike Villa Fonseca (UFG).

Torsten Schack Pedersen

Spørgsmål nr. 104 (Alm. del) fra Folketingets Forsvars-, Sikkerheds- og Beredskabsudvalg:

”I lyset af Rigsrevisionens ”Beretning nr. 7/2023 om Forsvarsministeriets beredskab til at bekæmpe olie- og kemikalieforurening af havet” og det opfølgende ”Notat om beretning om Forsvarsministeriets beredskab til at bekæmpe olie- og kemikalieforurening af havet” fra december 2024, hvor Forsvarsministeriets beredskab til at bekæmpe olie- og kemikalieforurening af havet vurderes som "meget utilfredsstillende", og de seneste bekymringer om russiske skyggeflådeskibe i Østersøen og mangler i beredskabsaftalen, hvordan vil ministeren da adressere de identificerede mangler i havmiljøberedskabet, og hvilke konkrete tiltag planlægges der for at sikre en effektiv beskyttelse af Danmarks havmiljø mod både forurening og potentielle sikkerhedstrusler?”

Svar:

Jeg vil indledningsvist understrege, at jeg ser med stor alvor på udfordringerne for havmiljøberedskabet. Evnen til at bekæmpe olie- og kemikalieforurening af havet udgør en afgørende samfundsopgave. Der er ingen tvivl om, at der er behov for at se på løsninger ift. havmiljøkapaciteten.

Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab har i forbindelse med ministeriets etablering overtaget ansvaret for bl.a. de fire dedikerede skibe til forureningsbekæmpelse fra Forsvarsministeriet.

De fire miljøskibe (Gunnar Thorsen, Gunnar Seidenfaden, Mette Miljø og Marie Miljø), der i dag udgør kernen af havmiljøberedskabet, er teknisk udfordrede grundet alder og deraf følgende nedslidning. Det medfører, at skibene ofte rammes af fejl og nedbrud med tilhørende behov for reparationer, der udfordrer skibenes bidrag til havmiljøberedskabet.

I lyset af den sikkerhedspolitiske situation i og omkring Østersøen kan der ikke oplyses detaljeret om den aktuelle kapacitet for de fire skibe.

Det danske beredskab til forureningsbekæmpelse til søs er dimensioneret efter at kunne håndtere udslip på op til 5.000 tons efter The Baltic Marine Environment Protection Commissions (HELCOM) anbefalinger. Større udslip håndteres med assistance fra regionale partnere (Sverige, Tyskland, Norge mfl.)

Ved forurening på lave vanddybder, hvor havmiljøskibene og Søværnets skibe ikke kan sejle, råder Beredskabsstyrelsen over lægtvandsfartøjer, hvoraf 12 kontinuerligt er både indsatsduelige og fuldt bemandede.

Herudover bidrager Marinehjemmeværnet til havmiljøberedskabet. Marinehjemmeværnets enheder er alle på en times varsel i relation til søredning og større miljøkatastrofer. De er strategisk placeret rundt om i de danske farvande. Uanset hvor forurening bliver konstateret, vil et marinehjemmeværns-fartøj ofte være et af de første i indsatsområdet. 13 af Hjemmeværnets skibe medbringer flydespærrer, så inddæmning i tilfælde af miljøforurening hurtigt kan påbegyndes.

Herudover kan Søværnets enheder indgå i havmiljøberedskabet. Fem af Søværnets skibe af DIANA-klassen kan medbringe flydespærringer. Ved olieudslip mv. vil man fra Søværnskommandoen også se på, om andre af Søværnets enheder i nærheden vil kunne assistere opgaveløsningen.

De forskellige dele af det danske havmiljøberedskab indsættes på baggrund af Søværnets farvandsovervågning og indrapporteringer hertil om eventuelle olie- og kemikalieudslip i havet.

Som jeg har svaret Rigsrevisionen den 5. november 2024, er der ingen tvivl om, at der er behov for at se på løsninger ift. havmiljøberedskabet. Helt generelt skal det på både kort og langt sigt sikres, at havmiljøberedskabet er bedre rustet til at håndtere de hændelser, som kan ramme os. Jeg noterer mig i den forbindelse, at det fremgår af *Delaftale 1 om Arktis og Nordatlanten under forsvarsforliget 2024-2033*, at der ”på et analytisk grundlag vil skulle tages stilling til anskaffelse af yderligere nye skibe til at forny og forstærke flåden og til erstatning af havmiljøkapaciteten”.